

ELi käibemaksureeglite muudatuste lühiülevaade

Euroopa Liidus (EL) viiakse läbi põhjalikud reformid maksukohustuslasena või piiratud maksukohustuslasena registreerimata isikule (edaspidi *lõpptarbija*) piiriülesele osutatavate teenuste, kaupade kaugmüügi ja e-kaubanduse käibemaksukohustuste osas. ELi käibemaksudirektiivis 2006/112/EÜ on sellekohased muudatused juba sisse viidud jõustumisajaga 1. juuli 2021, samaks ajaks peavad kõik liikmesriigid muutma ka oma käibemaksuseadusi. **Eesti käibemaksuseaduses tegi Riigikogu vastavad muudatused 10. veebruaril ja need avaldati Riigi Teatajas 23.02.2021.** Muudatuste eesmärk on vähendada käibemaksupettusi ja tagada võrdsed konkurentsitingimused ELi ettevõtetele võrreldes niinimetatud kolmandate riikide (s.t ELi väliste riikide ehk ühenduseväliste riikide) ettevõtetega.

1. juulist 2021 jõustunud ELi e-kaubanduse käibemaksupaketiga:

1. laiendati kehtivat telekommunikatsiooni-, ringhäälingu- ja elektrooniliste teenuste (edaspidi digiteenused) maksustamise erikorda (ingl *mini One Stop Shop*, MOSS) ka muudele teenustele, mille käibe tekkimise koht on teises liikmesriigis, samuti ühendusesisesele kaugmüügile ja teatud juhtudel ka internetipõhise kauplemiskoha (edaspidi e-pood) kaudu kauba müümisele. Laiendatud erikorra lühend on OSS (ingl *One Stop Shop*).
2. kehtestati uus erikord IOSS (ingl *Import One Stop Shop*) ühendusevälisest riigist imporditavate kaupade kaugmüügile.

Kaugmüük (nii ühendusesisene kaugmüük kui ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüük) on piiriülene kauba müük lõpptarbijale. **Lõpptarbijateks nii OSS erikorra kui IOSS erikorra rakendamisel loetakse seejuures mitte ainult füüsilisi isikuid, vaid ka teisi kauba sihtkoha liikmesriigis maksukohustuslasena registreerimata isikuid, sealhulgas väikeettevõtjaid. Müüja saab käsitada ostjat lõpptarbijana seni, kuni ostja ei ole talle teatanud oma käibemaksukohustuslasena registreerimise numbrit kauba sihtkohariigis.** Ühendusesisene kaugmüük on selline ELis asuva kauba võõrandamine, mille käigus kaup toimetatakse lõpptarbijale kauba asukoha liikmesriigist mõnda teise ELi liikmesriiki. Ühendusevälisest riigist imporditud kauba kaugmüük on ELi välises riigis asuva kauba võõrandamine, mille käigus see kaup toimetatakse lõpptarbijale ELi välisest riigist ELi liikmesriiki.

Nii OSS erikorra kui IOSS erikorra kasutamine on vabatahtlik, mitte kohustuslik. Kui kauba müüja erikorda kasutada ei soovi, tuleb tal end käibemaksukohustuslasena registreerida nendes liikmesriikides, kus asuvad lõpptarbijad (kui ta ei kasuta OSS erikorda), ning teha imporditud kaupadele tavapärane tollivormistus (kui ta ei kasuta IOSS erikorda).

Erikorrad võimaldavad deklareerida kõigisse liikmesriikidesse teostatavate piiriüleste B2C müükide (B2C tähendab müüki ettevõtjalt lõpptarbijale, ingl *business to consumer*) käibemaks ühel deklaratsioonil ja tasuda kogu see käibemaks oma asukohariigis ilma vajaduseta registreerida käibemaksukohustuslasena lõpptarbijate asukohariikides.

Erikorra deklaratsioon tuleb esitada ja käibemaks selle alusel tasuda deklareeritud

maksustamisperioodile vahetult järgneva kalendrikuu lõpuks. OSS erikorra puhul on maksustamisperioodiks kvartal ja IOSS erikorra puhul kalendrikuu.

Uute erikordade deklaratsioonides paranduste tegemine toimub teise põhimõtte järgi kui varem esitatud MOSS deklaratsioonis. Kui OSS või IOSS erikorraga liitunud müüjal on vaja parandada mõne eelmise maksustamisperioodi kohta deklareeritud andmeid, teeb ta seda jooksvalt järgmises tema poolt esitatavas erikorra deklaratsioonis, mitte ei paranda käibe tekkimise perioodi kohta esitatud deklaratsiooni.

Viimati uuendatud 05.02.2026